

Occasionalia VI-179.
potissimum carmina
vol. Fafe. 19. ~~19.~~

Centuria quatuordecim.

Unq

VI-179.

19

MANES RUTHENICI

Sive

OBITUS

Illustris ac Generosissimi DOMINI,

DN. HENRICI

Jun. & h. t. Senioris

RUTHENI,

**Dni. à Plavià, Dynastæ Graitziæ, Cra-
nichfeldI, Geræ, Schlaizæ, & LobensteinI, &c.**

S. Cæsareæ Majestati à Consiliis &c.

Inter ceteras ingentes virtutes Musarum Patroni

incomparabilis,

QUI

III Non. Xb. Anni clō lōC XXXV. in.

arce ad Elystrum Dominicâ accidit,

In celeberrimâ Vittebergensium Academiâ VII^a Iduum

*Februarj 1636. cum pridie Non. ante Geræ magnificentissimis exe-
quiis peractum esset funus,*

Ad

Amplissimum Patrum Academicorum

confessum,

publicè

In Auditorio Majori decantatus ac deploratus,

Ab

JOHANNE NOLLIO Torgensi.

WITTEBERGÆ,

Typis JOHANNIS CHRISTOPHORI Siegel.

ANNO MDGXXXVI.

ILLVSTRIBVS ET GENEROSISSIMIS
DOMINIS

DN. HENRICO II.

DN. HENRICO III.

DN. HENRICO IX.

DN. HENRICO X.

Fratribus Germanis,

Dominis à Plaviâ, Graitziæ, Cranichfeldi, Geræ,
Schlaiziæ, & Lobensteinl &c.

*Divi HENRICI τὸ μακαριώτερος FILIIS,
DOMINIS suis Clementissimis*

Hos beatos
Parentis Maximi manes devoto & demis-
sissimo animo

*In mei studiorumq. meorum com-
mendationem.*

O.

JOHANNES NOLLIUS
Torgensis.

D Robustres animi, nec sanguis degener ortu,
Stirps Divum, genitura Deos, si Martia
vobis
Laurus odoratos, vatumpia munera, flores
Abneget, execrata diu, suagermina Phœbi
Consecrat, & multos laudem consignat in

Seu tibi Battavica referas spectacula terra (annos,
Et quæcunque agiles attollit gloria Celtas.

Seu fasces proavum nulli splendore secunda
Iam verses, populosque tuos, & legibus urbes
Instituas instar moderantum cuncta Deorum,
Denique seu molles repetas conscendere cælos,
Rimarique Deos, quæ non Ægyptia Memphis
Edocuit visu, numerisque valentibus astra:
Has pueri lachrymas, si vel terrestria tentas
Perlege devotas, & grandia nomina disce
Factaque fortunisque patris, qui gaudia versat
Ante diu sperata sibi, & suspiria damnat
Omnia, quæ misero rapiunt mortalia motu.

Non nostros equidem gemitus, sed & Albias omnis
Quos tacito secum concepit pectore, Divi
De Patris HENRICI memorando funere, canto.

Quanquam immortales penitus evolvere laudes
HENRICI, & tantos moliri mente paratus
Non pudor ingenuus sinat, & non tollat inanem
Fors ita cæca animum fiducia; tenuia servi
Vota sed amplecti placido dignaberis ore.

Illustres virtute Viri concedite, & olim
Cum mihi vel juvenans pectus firmaverit ævum,
Osq; plena virum, primi vos Solis ab ortu
Solis ad occasum studiisque armisque potentes

Laudabo proceres. Cæli Respublica namque
Vindictis secunda novis, & patria magnos
Suspicient pietate patres, vos jure recensens
Eunomie indomito verum, vos castior ætas,
Vestraque victuris despondet nomina chartis,
Pollentque æternis æquari patribus anni.

Nunc sanguis Generose Deum tua vulnera leni
Quæ dolor excierat, tantis tranquillus in undis
Stas copulus, sortisque minas, ac nubila temne.
Secula lata tuis & non ingrata senectus
Auspiciis currant, dum postremo Atropos ungue
Invidiosa suis abrumpat stamina fufis.

IN

MANES RUTHENICOS
JOHANNIS NOLLII,
Præstantissimi Juvenis,
ODE PINDARICA.

Στεροφή.

Ἦρωα θεῖον, ἄωντον ἡρώων
Εὐωνύμων θ' ἅμα καὶ πατέρων,
Ὀρθοπολίων, ὧν
Μὲν ἄνησε κλέος ποτὲ
Πλαυίας ἐν ἀρέραις,
Εὐθυμάχῳ τε Ζιγερρύκῳ,
Ἴνα τόλμασαν αἰχμαλῶ γέ
Νόω κρατίστῃς ἰδὲν ἀντίστῃς,
Ῥεθῆνον κύριον εὐσεφάνων ἀγυῖαν,
Ἴπποχάριμαν, ἀδυεπῆς
Ἄδει Νολλίου Μοῖσα,
Τῷ μέλλοντ' ἐμφυτεύουσ' αἰῶνι.

Ἀντιστεροφή.

Ὅσα Μάρων ποθ' ὁ θεῖος, πόντος ἴε
καὶ τῆς γέας πέραν, αἰετός ὧς,
Πολλάκις ἐπαίθη
Ποτανᾶ μαχανᾶ, διό-
ξας καὶ ὄπλα καὶ ἄνδρας.
Τὲ γὰρ ἔκαλε, χρυσέας Μάρως
Κρατερὸν ἀνέριμα, Δαδαρινίδα τε,

Ῥηλάν

Ἐβηλεν ἐπι, τηλεθῆσει θ', ἕως
Ἄν ρεύσῃσ' ὥστε ῥόθ' Θεῶ, ἀμβρότων ἑ-
πῶν ἐκεῖνα παγά. Ἀποι-
χομένε Φωτός, ὕμνοι σο-
φοὶ Μοισῶν υἱοί, ἀρχαὶ τέλλονται

Ἐπωδός.

Λόγων ὑψέρων,
καὶ πῖσιν ἀκίνδων θ' ὄρκιον
Ἄρεταῖς ὑψηλαῖς. Αἴς μᾶν
Ἐκ Θεῶ φλέγοντα τόσον, ἀνέει δῖκα τὸν ἥρωα
ΔαμόνιⓄ Νοθίς γόνⓄ,
Ἐν θ' ἀλίς δίδωσ' ἐμβεβακέναι
Κελεύβοις λῆμα Κοιρανῆ κα)
ΚλέⓄ, ὃ γε Μοισῶν ἐλέξατ' ἐν κάποις μάλισα.
Ὅπ' ῥῆθῆνⓄ, σμινὸν κα) γενναῖον ὄνομα,
Θνατὰ περιρτίλας ποτε
Μέλη, Φεύγει πάρας ὑψέραισιν ἐν ἀμέραις
Τεθμὸν ὀλέθερ,
Νέω τῶδ' ἀναθήσομεν αἰοιδῶ.

M. JOH. ERICUS OSTERMANUS,
Coll. Phil. Adjunctus,

IN
EOSDEM.

 *Anes extollis Rutheni Principis: ergò
Hic cum sit magnus, magnus est ipse mihi.
Seria res agitur: cantatos perlege versus,
Quos satis ingenium prodere posse puto.
Excole, quam venam largus largitus Apollo,
Vt quondam ponas grande Maronis opus.*

Ita de suo amico,
ex animo

M. MICHAEL WENDLERVS.

A 2

RECTOR

R E C T O R
ACADEMIÆ VVITTEBERGENSIS
DANIEL SENNERTUS, D. Facult.
Medicæ Professor, ac Senior, & Sereniss. Elector.
Saxon. Medicus.
CIVIBUS ACADEMICIS. S. D.

Vetus poëtarum provincia est ab antiquissimis usq; temporibus, magnorum virorum celebrare laudes, & quicquid illustris exempli emittit, ac quasi transgressum est conditionem communem, perennitate carminum ad posteros propagare. Ut habeant scilicet elegantes animæ, non modo in quo honestè oblectent otium suum; verum & quod sequantur postea, ac imitando rursus exhibeant. Neque enim hoc tantum spectant sacri vates, ut suavitate numerosæ dictionis capiant animos, & quadam inutili voluptate perfundant; sed ut vitam ac mores hominum ad veras rationes agendi instituant, adeoq; virtutem eandem induant iis, quam canunt. Hoc nobilissima Poësis Homeri; hoc divinum Maronis carmen pertractat & agit. Nec alio fine Sophocles, Æschylus, Euripides ingressi sunt scenam, quam ut præclara facta Regum, aut scelera etiam, spectanda coram & intuenda populo proponerent. Illa quidem, ut pulchritudine suâ atque præstantiâ moveant animos atque inflamment, quò imitari instituant, quicquid fuerint admirati ante: hæc verò, ut deprehensâ & execratâ eorum deformitate justum odium adversus ea concipiant. Est enim magna omninò gravis atque ornata orationis vis ac potestas: & nescio quos stimulos tacitos, quas faces veluti habeant carmina, ut & magis penetrent animos, & vehementius eosdem incendant. Quo fit, ut sæpè melius de genere humano prudentes Poëtæ, quam ipsi Philosophi mereantur, qui orti ex illis. Nam cum præceptis agant rem, & venustatem orationis parùm curent, accidit, ut ratio eorum ferè ingrata ac inamœna sit, nec semper satis efficax, cum monstret tantum quid turpe, honestumvè factu fuerit, non flectant autem, & vel invitent suaviter, vel cum auctoritate quadam deterreant. Contra ea, dum docent exemplis Poëtæ, quibus naturaliter capiuntur homines; atque hæc non inornata ac nuda exhibent; sed floridâ & numerosâ oratione vestiunt, ac pingunt, fieri non potest, quin feriant illiciantq; animos, ac hinc dulcedine subeant, hinc majestate percellant. Quot maximarum virtutum exempla in Illustri & Generosissimo Heroe, HENRICO RUTHENO &c. qui Decembrij proximo decessit vitâ, effulserint, & famâ ipsâ constare potest, atque nunc nuper ex cathedrâ publici exequiali oratione explicatum est. Videbatur & Ornatissimus Juvenis JOHANNES NOLLIVS Torgensis non certè acturus actum, si eosdem Dynastæ Illustris manes heroico carmine salutarer. Neque enim ingens aliqua atque eximia virtus semel tota exponi, tota declarari ita potest, quin multa relinquatur aliis, quæ in ea admirentur & colant. Atque cum inter cæteras res, quibus excelluit plurimos in ista fortuna ac præstitit Heros noster, magnum ipsius studium in literas, ac ingens bene de iis merendi cupiditas fuerit: non abs re existimavit Optimus adolescens, par esse cum maxime, ut omni literarum genere novi hujus Meccenatis memoria celebraretur. Nam cum jamdudum & ductu naturæ, & certâ ratione propositi, sic ordinaverit studia, ut aliquid temporis humanioribus quoque Musis & carminum amœnitati tribueret; eam potissimum sibi materiam deligere voluit, in qua periclitaretur ingenii vires, quæ & illustris maxime, & propria poëtarum cumprimis esset. Qui sui officii esse statuunt, non eos tantum, quibus obnoxii facti beneficiis, aut quodam alio jure devincti ac obligati sunt, sed quamvis virtutem præstantem, peregrinam etiam, & minus domesticam, suâ venerari industriâ, & quantum possunt à situ atque oblivione vindicare. Nostrum autem omninò est favere exemplis egregiis, eorumq; studere memoriæ; nec minus amplecti ingenia, juvareq; conatus, qui per se pulchri ac honestissimi sunt. Quapropter monemus Cives nostros, ut ad recitationem hujus eximii, nec abjecti spiritus carminis, quæ postea finitis sacris pomeridianis instituetur in Acroaterio majore, frequentes conveniant, eiq; benivolè intersint. Nec injucunda enim erit hæc auscultatio; & ipsa Illustris Dynastæ virtus efficere poterit, ut hoc officii genere promptè & perlibenter velut defungi. P. P. d. VII. Februarii Anno recuperatæ gratiæ clò 16 CXXXVI.

EPICED.

EPICEDIUM.

Nnocuos cineres, & magni nominis umbras,
Et sibi quicquid humus non carpit, & abstrahit urna.
Mœnibus æternis superùm, mundoque Deorum;

Quicquid adhuc superest HENRICI, sive peragret
Stellarum segetes, sphæras quâ proximus Arctos
Congerit, & sublimi Heroas adaggerat orbe,
Ingentes animas: seu liber obambulet imo
(Atrato exutus moribundæ carcere molis)
Cardine, sub pedibus quem Styx, manesq; profundi
Terrent, pallentesq; ubi Sol haut discutit umbras,
Dicere Pierius menti calor incidit. At vos
Illustres animæ, dudum quas fata Deorum
Humanorum operum emensas alta omnia, supra
Degeneres curas, semperq; natantia rerum
Mœmina sustulerunt, ut jam, cœlestia turbæ
Jura serenantes sacræ dominemini ibi inter
Candentis famæ proceres; Ignoscite seruo
Æquius ignaroq; viæ, insuetoque labori.

Et tu semideis Heroibus edita pubes,
Ac genitura DEOS, ætas generosa Dynastum,
Nobiliore satu procerum quos laudibus olim
Inseruit patriis actarum gloria rerum;

Et tu, canities fausto Sennertia Phœbo
Æmula, Pœoniâ qui comples arte medendi
Solis utramq; domum, & rubrâ sub epomide nostri

Ardua

Tempore

IOHAN. NOLLII

Ardua Magnificus curas magmenta Lycéi;
Tuq; Professorum series electa, sacрати
Seu sacra Theologas dextrorsum codicis umbras
Divinâ mentem expleta spiraminis aurâ
Explicitas scriptis & vivâ voce recondis
In juvenum mentes, jam quos cœlestia poscunt,
Et sancti vates, & Ebreæ sensa loquelæ,
Almaq; Relligio, patrumq; oracula sancta.

Civica seu docili respondes jura juventæ
Ingenua, & pergis primaria jura profesum,
Ardua rerum inter tractasq; negocia Baldi,
A streæque petis cœlum ductrice Themiste;
Seu fabrices validos vitæ mortalibus artus,
Atque colos, & pensa trium pollentibus herbis
Exoras nunc nunc avidarum in fata fororum;
Sive cycli ingenuas memores septemplicis artes,
Et grande illud ames sophos enucleare Lycéoi
Tuq; Poëta sacris Academi insistere lucis
Cui studium, auratosq; senis demittere in aures
Cecropii monitus, & verba undantia melle.

Vos ô, quos virtus, artesq; & fama perennis
Celsiùs arreptos ad summa sedilia, & amplis
Demeritum meritis fastum pro more tulerunt,
Este animis faciles, frontemq; exporgite, Patres.

Nunc vos seu clarum, Juvenes, natalibus ortum
Ducitis, & titulos, priscæq; insignia famæ
Nostis adimplendis fastorum condere sêclis,
Seu decora & patrios laudis transcenditis æstûs,
Nobiliusq; albis anteitis utrumque quadrigis,
Sive alium, atque alium calor & mens saga per artes
Ducit, & ingenuâ pergit virtute probatum,
Appello. Este boni linguis animisque faventes,
Flebimus illustres animas concedite luctu,
Funere quas non Parca tulit, sed reddidit astris.

Debita sed mœstis renuerunt ocia Musis

Tempora

Tempora, secretumq; antrum, nemorumque vireta
 Relligione patrum sacra, & aptos vatibus amnes.

Et nos Pausilypi tumulus, Paphiâq; redundans
 Mergillina alibi myrto, Nereiaque turba
 Noluit, & doctis Sebethes roscida lymphis.
 Sed taxi nemus omne, & deplorata Cupressus
 Obnubunt crines, & singultantia sufflant
 Verba : nefas secus haut incesti Tereos Attis
 Invitum gemebunda vocat ter & amplius, interque
 Alituum cantus ululæ est attendere voces,
 Nec semel argutos inter strepit anser olores.

Præfica tu mœstum funebri carmine lessum,
 Melpomene memora, nostrisque adlabere cæptis,
 Scilicet innumeris circumvolitantia formis
 Damna Dei objecere homini, objecere labores
 Haut gratos, mortemq; nigram infelicius ex quo
 Iapeti genus æterno subduxit Olympo
 Ignem fraude malâ, nec jamdum munere gentes
 Damnavit proprio, ignaris mortalibus, ortas,
 Carpitur in Scythicis qui callida viscera faxis.

Seu lapides vacuum quondam studiosior æqui
 Deucalion, consorsque thori jactavit in orbem
 Pyrrha, ferox hominum primò genus unde recoctum,
 Pyrrha fuit quâ vix reverentior ulla Dearum,
 Nimbifer ut centum fudisset Aquarius imbres,
 Totaque delapso latuisset in æquore tellus.

Sive Dei ut patefacta canunt oracula flatu
 Divino, & melius monumentis prodita Mosei,
 (Nos aliter longèque aliter quibus enthea cordi est
 Gratia, sentimus, quibus ilicet illa sacro
 Sanguineis animam Christi de corpore guttis
 Purpura lustravit, cœlique in scrinia sanxit.)
 Postquam interdictos malè pastus ab arbore fructus
 Sons primus, primusque humani sanguinis auctor :
 Nam coluber Diti sacer, heu prout arbiter orci

B

Perdi-

IOHAN. NOLLII

Perditus insidiis, rerumque anfractibus orsus
Trans se formârat, subolem telluris adegit
Arboris illicitæ cœlestia carpere poma,
Poma truci canos gustu læsura nepotes.

Protinus ex illo in triviis cantata malorum
Ilias, & fortis lachrymosa tragœdia ferreæ:
Ancipites sensere viri sursum atque deorsum,
Fortunæ jacti fluctus; mox tristis Egestas,
Mox labor insolitus, lachrymiarum atq; imber obortus
Contemerare oculos, primùm terrorq; metusque,
Invectumque nefas: alienâ lividum aduri
Sorte, & torqueri curis, elidereque annos
Inceptum est, hominique ægro ratione negatum,
Fortuitum fluxum & cæcas distinguere causas;
Morborum invisæ in terras cubuere cohortes,
Et miseranda fames, spes, sexcentique dolores.

Qui tantas rerum series, qui mille labores,
Non maris & terræ, numeroq; expertis arenæ
Ille senex mensor, veterumque oracula Delphi,
Nec Dodonæ memorent fata omnia quercus?

Postuma sic furti exagitant contagia aviti
Secula natorum, & quantum nascetur ab illis.

Hinc, mortali è stirpe licet, licet æger alumnus
Auræ, agrique, tamen mentem cœlestibus ortus
Seminibus, jam jamque in luminis editus auras
Despicit infidos moribundi corporis artus,
Nasciq; invitus Numen testatur & astra,
Explendo ingratas querulis vagitibus horas,
Despectum in primo vitæque it limine vitam,
Admonitus quasi Fortunæ quàm multa minantis
Casibus, & diras expertus Numinis iras.

Bisaltæ occiduo rectâ subjecta Trioni
Gens; & quos Rhæsi nutrit rus debile Thraces,
Thraces gens acri quondam regnata Lycurgo,
Horum ubi quisq; videt momentum ignobile vitæ

Lapsu-

Lapsuræ, & primos dantem de matre rubente,
 Vagitus hominem, suspirantemque dolores,
 Ingrato quondam patiendos Numinis æstu,
 Exululant cuncti pariter, pariterq; querelis
 Incendunt urbes, & planctum ad sydera tollunt.

Scilicet adversi memores, memoresq; laborum,
 Et vita infans quot adæstuet ægra procellis.

Contra autem æternis cum quis concedere fatis
 Ducitur, & facili sua præ se gaudia vultu
 Testantes hilari capiunt dulcedine mortem,
 Et sua felices decantant fata secutos,
 Quippe mali quos finis, & ultima linea rerum
 Mors rapit è tenebris, sanctâq; in sede reponit;
 Quâ nec ferri acies usquam, nec densa tumultu
 Castra, neque assensu conspirant cornua rauco.

Talia damnificis umbrarum obnupta tenebris
 Jâpeti longo mala gens attenderat usu,
 Tantaq; defuncti bona. Cœlitus orsa loqvuntur
 Carmina quid nobis? mactari funera luctu
 Præcipiunt æquo, quantum mortalia cedunt.

Quippe viri in gemitum lachrymis ne parcite multis,
 Hoc pietas miserata jubet, quin fletis adæquè,
 Illustres animas Domini, quem fama perennis
 Per terram Oceanumq; rapit, suppostaque nostris
 Sydera syderibus, quâq; augustissimus æther
 Tempa Deum, & pariles distentat Juppiter axes.

Quis dolor ah miseris, & quæ modò gratia flendi
 Continget? licet immensus sibi publica mœror
 Argumenta parer, precibus dum poscimus umbram,
 Præcipitesque colos querimur. Vis invida fati
 Anxia nos vigili suspiria ducere fletu
 Quî curas, quùm lectum Heroa senilibus annis
 Mors rapuit, Pylas vel dignum attingere messes,
 Et fati adscriptas ævo transcurrere metas,
 Non cultæ Musis speciem miserata senectæ,
 Non irata decus doctum lachrymabilis ævi.

IOHAN. NOLLII

6

Pallenti te dira dies produxit Olympo
 Vecta pruinoso conjux Tithonia curru;
 Obruta Tartareo peplo caput extulit undis
 Triste jubar tumidis Dirarum mater, & Orci
 Quas nox cunq; aluit, genuit quascunq; sororum,
 Non erit inter tot signantes tempora soles
 Ordo, sed obscuræ tibi lux dispendia noctis,

Lux patriæ, quæ fors te humanis eximit orsis,
 Terrarum & toti tantum decus invidet orbi?
 Proxima quem virtus Diis, & sapientia cœli
 Egredsum fines rerum, primasque tenentem,
 Quos pauci coluere senum, altâ sede locarat,
 En præses vittas laurumque â vertice damnans
 Triste fremit, tripodemque fugâ detrectat Apollo!

Ipse parens, tuus ipse parens, pars debita cœlo
 In quo sancta fides atq; intemerata bonorum
 Congeries, prisciq; fuit sententia recti,
 Ultima jam vitæ certus sibi fata parari
 Defessos adeò usque oculos ad sidera tollens
 Cœlestumq; arces superas, atque aurea recta
 Ingemuit, talesque emisit pectore voces:

Omnipotens rerum pater, indescripta potestas,
 Qui mare, qui terras, ardensq; & inane quaternis
 Semina conjugis sociata, poliq; quod ultrâ est,
 Conficis ætherios tenuisse decemplicis orbes
 Æterno imperio, venturaque secula condis:
 Te mea si qua valet miseris vox ultima poscit
 Suppliciis, tua si rerum mens provida porrò
 Tempora disponet, summumque per aëra cœli
 Dispositis anni ætates circumglobat astris,
 Extimus hem! reputor generis, dum tristior ætas
 Corpus agit tremulum, & jam pridem effœta senectus
 Exercet pigro consumptas sanguine vires,
 Ultimus ossa calor sua sensim linquere sensim
 Cæpit & extremus leti subvolvitur ictus.

Quis

EPICED.

7

Quis fasces hominum rerumq; tenebit habenas
 Me mea post tristes concedat ut alma per auras
 Ad manes mea vita suos corpusque relinquat?
 Jam me quid me celsus honos estirpe meorum
 Extulit, & summis affixit gloria rebus
 Illustres animas, longaque ab origine gentem;
 Illicet occidimus patres mecumque nepotes,
 Cunctaque me seculo veniente profundior ætas.

Seu* Babo, seu Gvelfi majorum secula nostri
 Sanguinis autores recitat secreta vetusti
 Quos facies ævi, fuerint, ab origine Teucri
 Sive Columnesum patres, Busiride tristi
 Quos quondam trucior Romani Juppiter Orbis,
 Ad latus Hercyniæ Latiis ejecerat oris,
 Vixerunt, generis vixi spes unica tanti,
 Totque uno, ut morior, pereunt in funere Reges.

*Cognomento Ruthenus Comes de Robr & Abensberg, qui Anno 1015 tempore Henrici Sancti Cesaris floruit, de quo Job. Aventinus & Bas. Heroldus hist. Caf.

Vixerat Æmilianus adhuc in stemmate gentis
 Ruthenæ, in clypeis, interq; insignia jussa,
 Fædera quem, pax quem, populoq; æquata paterno
 Jura, animusq; sacrâ nonnunquam Pallade cultus
 Commendant mundo, sancti sacer Arbiter orbis.

Vixerat Henricus vatum labor arduus ævo
 Nobiscum nostro, sua qui diplomata nostris
 Patribus & largos cum nomine Cæsar honores
 Crediderat, multum de se testatus habendo.

Ah titulus nomenq; perit. Quo prælia tandem
 HEINRICI, studiis Virtusque asperrima belli,
 Prælia juxta Istrum quæ tunc Augusta Tiberi
 Noverat, & geminæ victrix fiducia dextræ?
 Letheis traduntur aquis, oblitterat ætas
 Arma, viros, tantiq; abolescit Gratia facti.

Sic genus antiquum & regnata parentibus arva
 Secum agit, secum proavos ex ordine reges,
 Magnaq; facta Ducum, quorum venit ultimus hæres.

Dixit: & insolitus mugire per aëra clangor

B 3

Audi-

Auditur, rerumque Pater cui summa potestas
 Auratum intonuit limen bipotentis Olympi,
 Succutiturq; pavens tellus, concussa Variscum
 Et referat chaos & sua fundamenta relaxat.
 Sollicita extremos se percepisse precatus
 Mente Pater multum terram testatur & astra.

Dixit: & exanimes placidâ vi deserit artus
 Fessus & æternas oculi clauduntur in umbras.

Interea sine spe foetus, sine nominis usu
 Matris adhuc latitat tenebris & ventre sepultus.
 O quas tunc lachrymas, ô quæ suspiria mater
 Pectore ducebas, misto inter gaudia fletu;
 Cum sibi maternâ species formaret in alvo
 Perque suas natura vias componeret intus
 Postuma: quæ tacitis pulsabas sydera votis,
 Pondere maturo poterâs ubi proxima vinci.
 Arcæ, ut confusi contermina rudera lapsus
 Signa darent. precibus frustra tot inanibus ici
 Rebatur quoties se suspirare salutem,

Quisque retentaret patriæ, Ruthenaque sceptrâ,

Sed modo perculsi trepidantes pectoris æstus
 Sublevat HEINRICI dextro virtutis avitæ
 Mascula nata satu tantundem infantia seri.

Sperare incipiunt majorq; minorque salutem
 Pompa clientelæ, & melius confidere rebus
 Festinæ obsequio civilia nomina plebis.
 Ultima spes votum supra pinguescit, ut, ac si
 Præclaras res ipsa minas à fine probasset,
 Mulceat adfectas nimia dulcedine mentes.

Sic Nostro sublime genus natura creato
 Credidit, ingenium & mores sublimius idem.
 Est aliquid, fateor, censeris sanguine patrum,
 Et numerare senes in curribus Æmilianos,
 Seu sua cum Marte aut sua qui commercia Phœbo
 Olim habuere, diu sepelit quos longa vetustas.

Sed

EPICED.

9

Sed propriâ generis seriem distendere laude,
Et titulis ornare novis, hæc proxima Divis
Gloria, nec fas est temerè hanc transcendere metam:

Vix ubi jam imbellis, fraudataq; viribus ætas
Maternas secum fandi subvolveret artes,
Accipit haut cassis venerari Numina votis,
Quæ rerum docuit sator, orandique Magister;
Firmat & innocuâ docilem pietate juventam
Lippoldus superi quo non metuentior ullus
Numinis, & nivei fuerat fervantior æqui.

At quantuo stimulo puerum quis fervor agebat;
Palladias animum penitus dimittere in artes:
Et docti æternis studii impallescere curis,
Seu Latix, seu Graja sacrae commercia linguæ
Verfet, & Aufonii Galliq; effamina cultus?

Si Labyrinthæis fineret Symphonia laudes
Multiplicata notis, curarum dulce levamen,
Et decus in templis, nostrum transferre cothurnos
Socum ad majores inniterer, arte canendi
Teque triumphali maectarem Augusta potestas
Nomine condignum, palmam Sirenibus ipsis
Qvum facis ambiguum, juvenem seu fortè laborem
Soleris, superos animesque in gaudia cœlos,
Seu fallas cantare bonus mæsta ocia vitæ.

Purpureo teneras vix dum lanugine malas
Inscriptus, placido cùm ter prolixus ab ore
Dulcius aërio manabat nectare sermo:
Tumque gradus famæ modò limine scanfilis imo
Cæpit, & immensum juvenis descendit in æquor.
Argyropen illustrem urbem quam Junia Peitho
Æmula Romanæ sub secla profunda nepotum
Nominis æterni famâ traducere callet,
Testor. Abhinc votis vix ulli adeunda parentum
Ardua contigeras victor, quo grandior ætas

Deficit,

Deficit, incipiens inde, inde exordia ducens
 Prima, ubi finis erat. Verùm, ô! rarò ignea tanti
 Vis animi Hospitium moribundi corporis ardet,
 Augustasq; moras virtus effæta minatur.

Non secus incertâ quondam Philomela sub umbrâ
 Dulce gemit moriens, & mulcet carmine sylvas:

Aut yada Mæandri propter, vel stagna Caystri,
 Cyghorum liquido ore vocant instantia fata.
 Secla atque advertunt venientem carmine mortem;
 Suavidicos sicuti monitûs, atque omnia mella
 Explebas moriens mellito flumine linguæ,
 Ultimus ac ipsos gemitus lassabat Hymettos.

Jam sacra canities albo incandescere flore
 Cæperat, & cano multùm venerabilis ævo
 Barba nivere; tamen ceu flos, cùm ferreus imber
 Ingruit, omne decus spolians: vel pestilis Auster
 Afflat, & auratos urens extinguit honores.
 Flammea seu quando radiati Hyperionis agros
 Fulmina comburunt, vitalis & aufugit humor:
 Heu sensim sensimque tuo de corpore vita
 Blanda fluit, vanasque animus differtur in auras.

Nunc vos pallentesq; genas, collapsaq; membra,
 Desuetosq; oculos spirabile ducere lumen
 Aspiciate ô cives, mœsta ac deformia visu
 Omnia, postquam animus terrestria transiit hospes,
 Et procul excedens ardenti insedit Olympo,
 O rerum fatiq; vices, exosaq; terras
 Jussa Deùm, patriæ lux magna excessit & ingens
 Gloria collapsa est, in cœlum Heroe recepto.

Omnis adest ætas Superos & fata queruntur.
 Ac sibi sæpè suum in vivis superesse reposcunt
 Dulce decus. Sed frustrâ homines! excussa sagitta
 Nervo, improvisas secatur irrevocabilis auras,
 Extemplò, & nusquam nisi quo defixa moratur,
 Errat enim quisquis fatales increpat horas

Nescius

Nescius, articulis numerum Proserpina cautis
 Computat exutum cœlesti lucis honore;
 Ne quis crediderit precibus Plutona moveri,
 Fatalique senem fraudaverit ære Charonta.

Quotquot humo vivunt, tot humo servantur humandi,
 Cur ô cur rigidâ fati stant omnia lege?

Heu! magis HENRICO lachrymabile parcere numen,
 Assuetumque minus præcidere Parca tenorem
 Tentaret. Miseri sed quid causamur? eundum est,
 Ibimus hinc omnes. Incisa adamante severo
 Lanificum poterit, quæso, quis vertere jura?

Nonnihil at nostros poterat fovisse dolores,
 Quod pater in senium vergentes transit annos,
 Venit & extremam cœlo indulgente senectam,
 Mortalesq; dies : & adhæc non totus in Euros
 Elabi didicit, quando producitur ætas,
 Virtutum numero demensa, & laudis honore,
 Quem neque Sol vesper, neq; fors intercipit atra,
 Nobile dat vivax, vivacem & gloria famam.

Te memores celebrare senes, celebrare minores
 Post obitum pergunt, quin sanctior ordo poëtæ,
 HEINRICE, hi patrem flebunt, hi dulce suorum,
 Præsidium: flebunt pueri, innuptæque puellæ,
 Jam jamque occipiunt. procerum lugentia luctus
 Quot (viden?) in partes veniant, quot pectora, Mater,
 Funeraque induvis sectentur Amazones amplis,
 Funera defuncti Herois que tuique mariti,
 Quo cum debueras crebro ditescere partu,
 Et nunc instantem gnatis munire senectam,
 Magdalis, & placidos vivendo condere soles.
 Edimus heu tecum signa haut obscura doloris.

En terræ soboles, en paupera ruris egestas,
 Negligit arva, pigro lachrymasque adspersit aratro,
 Immites queritur morbos & crimina sortis,
 Quæ nec Apollinæ didicerunt flectere curæ,

C

Sed

Sed tenuit mors sola, & ineluctabile fatum.

O si magnificis jam centum in mane colossis
Delubrum audires ferales ducere lessus,

HENRICE, ut contexta nigro velamine pictos
Mœreat ara oculos, & tristes condant in umbras

Suggestus sese, nil præter vulnera clamans.

Despice sacra scholæ (si vel mortalia curas)
Quæ quondam Augustis Generose palatia Musis
Formaras, nutrita tuo jam fœnore longo,

Curia, & afflictum plebes jurata clientum,
Cives, abjecti trepidant formidine cives,

Flectique indociles ultrâ non fata morantur,

Quis porrò ventura notet, dubiisque Prometheus
Casibus occurrat, cautusque examinet ante

Fortunæ eventum, in medium quis consulat? o jam

Hærent verba seni, expectat sua damna juvenus.

Cunctorum dolor unus adest. De Paupere turba,

Patria præteriens HENRICI Regna, vel Irus,

Vel lare turbatus pater, aut sacra buccina verbi

Qui fuit, assiduo ducet suspiria luctu,

Extinctumque gravi deflebit funere patrem,

Patrem qui miseros olim bene pascere cœtus,

Jejunam & lenire famem consuevit egeni,

Aut grave donato frigus defendere panno.

Quis putet exiguo tantas spes posse sepulchro
Componi, & tumulis, saxoque hanc corporis umbram,

Damnari! Pectusne queat putredine solvi

Istud amans inopis, miserescens istud egentis?

In cineres vergant querulis quas questibus aures

Applicuisse æquas poterat, seu juris iniqui

Vis petiit, nostri seu læva insania belli?

Illâne Cimmeriâ damnentur lumina nocte,

Quæ, quando obscuros aliquis neglectus amictus

Lazarus atque Hecale pauper convenerat esum

Ante fores, felix pascebat gratia semper?

Cui

Os dulce, os placidum neque vox, neq; verba sequantur,
 Cui non Sirenes, Amphion, certet & Orpheus,
 Ipfus & Hermogenes, animet seu cœlitus hymnos,
 Sive sui teneat captos dulcedine cantus,
 Seque sinant homines facti novitate moveri?

Servam animi brutò linguam obmutescere saxo
 Posse, cui gemitus ad sidéra volvere magnos
 Gratum erat, & totum precibus convellere cœlum,
 Seu rubicunda dies poscente incessit Eöo,
 Seu seras veniens variavit vespere umbras.

Ecce pedes, ô ecce manus in munia natas
 Munera iis, rerum quos fors sæpè indiga versat,
 Omnia præcipites aderant malefida juvandi,
 Hasne unquam rosura manus deformis Echidna,
 Hosne pedes fœdi audebunt absumere vermes?

Hei miserum! præcepsne metis sic omnia fatum,
 Nullique advertis placitos Rhamnusia vultus.

Ite oculi in lachrymas, quid enim nisi flebile restat,
 Ite vagi sensus; faciem prædicere funus
 Naturæ memini (si mens non læva fuisset)
 Communem luctu, quæ tùm pullata lacernam,
 Induit atratam, & lugubri examine duxit
 Cœlestem pompam, & terrestria quæque, fretumq;

Sol, qui lucifluis orbem complexus habenis
 Ævi labentes in secula digerit annos,
 Esse nefas (tantique mihi est) cœlestibus iris,
 Et cōclamatis finem aspexisse ruinis
 Sensit, & Hesperio patitur vel in æquore mergi,
 Vel testatur adhuc ceptum sub nube dolorem
 Usque latens, atrâque notans ferrugine frontem.

Hinc soror attonitas iterumque iterumque juvencas
 Raptat, & igniferi trepidant formidine currus,
 Indignati obitus: hinc lumina Parrhæsis aufert,
 Pallefcunt soliti HENRICI cum manibus ignes,
 Et superi sua damna dolent. Sua lumina terras

Deficiunt etiam, quorum ultima secula luce,
 Caligant, tumuloque vident succedere cæco.
 Spargere odoratus pomorum è floribus auras
 Dediscit dulces Zephyris fragrantibus aër:
 Æolii fratres, turba ista phrenetica, contra,
 Prælia discordes discordi à cardine tollunt,
 Luctificique satis dant argumenta doloris,
 Et conjurati pariles conferre querelas
 Exequiis, multisque lacefsere planctibus auras,
 Nunc agitata alibi atque alibi per inania pugnas
 Instaurant: piceâ vultum caligine tectus
 Humentem ruit hinc, & se Notus incitat alis,
 Ac gravidis hyemes glomeraturum imbribus atras
 Indicat, Arctois illinc assurgit ab oris
 Horrifero Boreas strepitu, & contraria torquet
 Bella furens: validis Aquilo modò flatibus horret
 Turbineam effundens noctem: sed & uvidus Auster
 Insonat, atque armis contrâ succumbere nescit,
 Sævit & ipsa feris multùm stridoribus aura,
 Queis dedit in præceps se crebra arbosque domusque,
 Nonne Deus, Deus ipse genus mortale sub undis
 Perdere, & ex omni pluvias devolvere cælo
 Deucalionæas noctuque diuque minatur?
 Scilicet umbriferis exceptus montibus imber
 Liquitur undatim in lachrymas, & præscia mortis
 O Heros Generosetux, magnique doloris,
 Absorpsit natura gelu, sibi casside Corus
 Diffregit rigidas hyemes, glaciemque nivesque,
 Et lachrymans, guttisque humectans grandibus ora,
 Advocat in cassum manes. Ignoscite Patres
 Si vestris indigna loquor monumenta querelis.
 Fluviorum soboles quàm lentior exit Elyster,
 Et sua dispertit Variscos flumina ad agros,
 Ut possit plorare magis, quàm fiebilis arces,
 Augustasque domos, Phrygiisque innixa columnis

Tecta

Tecta Ducum intuitus, lævo delabitur alveo,

Vitifer & planctus per pinguia culta volutos
Francorum Mœnus secum asportasse laborat.

Quis patrem à lachrymis, mortales, temperet Albim,
Cernite deformesque genas, pallentiaque ora,
Cæruleoque simul tonsum de vertice crinem,
Et lesûs udâ meditantem in nocte frequentes.

Ipsa celebratum turbavit fama Visurgin
Funesta, & positos vicino sidere Bojos,

Maxima quæque leves nemorum subtendit in auras
Hercynia, & celsò de monte flagellat Olympum,
Nuncius indici feralem acceperat actum,
Varisco indici mundo nova sæcla dolorum.

Tendere si forsan detur convallibus iisdem,
Aspice non modico tunsam præcordia planctu
Geram, non Geram sed tristia busta, viator.

Ex æquo mors ista nocet: non unius umbram
Funeris urna tegit: cum Principe quilibet exest,
Quisque suum gustat præsentem in funere funus,
Dum patriæ expirasse salus ruit, occubat omnis,
Bustum omnes commune capit, dum plurima letho
Occasura, poli feriunt suspiria valvas.

Hei mihi, qualis erat quoties miracula Dresdæ
Dædala magnificis Pater illustraret arenis,
(Quas labor antiquo non vinceret Isthmius olim,
Robore) & in ludis faceret Fortuna potentem,
Principibusque parem: & quantum mutatus ab illo
HENRICO, egregiæ quondam qui mœnia Pragæ,
Pragæ, multigeno quæ cive superbit & albi
Montis ad aërias ducit fastigia nubes,
Intrabat, Divum juxta comitatus euntem
Isthuc Rudolphum, gemino cum sydere fratrum
Saxonici cœli, in terrâ qui Principe Reges
Pollebant, patriæ lectissima germina Rutæ.

Miratur niveis conspectum moribus aula

Omnis, & integros speciosa calumnia cultus,
 Quo poterat pacto virtus imitamen haberi.
 Cæsar apex rerum, Cæsar ter maxima mundi
 Gloria Romani, prior argumenta futuro
 Suggestit affatûi, & multas disserit horas.

Quot decora & titulos tibi tunc potiora merenti
 Fata reservabant, ut Divi Cæsaris esses
 Scævola, consilii muniret in obvia rerum
 Quem data vis, regni labor & communis haberet.

At tamen ingenium pudor & sanctissima morum
 Temperies oculos servat, nec adultera vulgi
 Gloria sollicitat mentem super astra vagantem,
 Secum habitare ratus tantos excusat honores.

Cæsar at, ô virtus quantum conspecta per omnem
 Se radiis tua se differt illustribus orbem,
 Non minus ut serpens oculis Epidaurius olim
 Ulterius cernes animo sacra publica rerum.
 Et modo verba fidem, pactum documenta sequuntur.

Suscipis augustæ felix insignia Spartæ,
 Usque verecundis castigans munia causis,
 Personam exornas, iussæque vicaria curæ
 Ad sacrum os Regum tractare negocia præstas.

Hunniadem Cæsar referens virtute Mathiam
 (Ad sua cùm subitis traheretur fata Rudolphus
 Fatis) Matthias, ubi belli asperrimus arte
 Cœpit in Istricolis armis descendere gentes,
 Grassantique nihil victor decedere Furco,
 Te petit, & Dominis de pluribus eligit unum
 Cui tacitam curas animi seponat in aurem,
 Mandet & illustres legata gravissima partes
 Curatum, atque acie mirâ rationis & æqui
 Ingentes Regum pro se componere lites.

Firmat id ablato super æthera Cæsare Cæsar
 Austriades dum fræna tenet, momentaque rerum,
 Ut sua Germanis bene det, sua jura Bohemis,

Panno-

Pannoniasque sacris confirmet legibus urbes,
 Ceu juga priscus Atlas fulcibat vertice cœli,
 Robore consilii patriæ Cor amabile patri
 Sceptra juvas, volucresque sacras in regna laboras.

Sic virtutis amor, divesque peritia rerum
 Doctrinæque vigor, quo mens prudenter in omnes
 Pro re consilii species se dedere novit,
 Vexit adorandum meritorum ad culmen honorum.

Sed quæ parva queror, quot mens elusa dolore,
 Vota ruinosis jacit exportanda procellis.

Quod voveo, haut lachrymis, haut est penetrabile votis,
 Quod fleo non gemitu, non est revocabile questu.

Non secus ac radios tingi Sol, currere tandem,
 Decrepitos patitur caligine fessus & undis,
 Languit, æternamque sibi succedere noctem,
 Ter sitiit, merito raptim occursum Olympo.

Nec mora, pennigeri juvenes, gens edita cœlo,
 Gens intenta piis, gens sancti conscia lethi,
 In turmas glomerata suas circumundique culmen
 Augustum volitat, nexas plaudentibus alis
 Deductum choreas, omnemque exposcit Olympum,
 Atque animam membris, & inani parte relictam
 Corporis, ad superi penetralia lucida regni
 Certatim vectant, certatim carmina fundunt
 Cœlica vernanti, cœli formosa Juventus.

Haut aliter laqueis quùm fors & carcere rupto
 Immitis cavæ, seu serva ministra Tonantis,
 Seu Palamedis avis properâ properantior aurâ
 Carpit iter latum Zephyris per inane vocatis,
 Et claro rumpens nebulas atque aëra plausu
 Tranat, & alituum nubes applaudere gaudet
 Victrici, & plumâ modò versicolore per auras
 Fulgentes aliam, & cœli convexa petentes
 Per loca nant superùm, ventorum immensa secando
 Intervalla, humeros atque alternando volucres,

Signa

Signa inter cellos visum est micuisse penates
 Insolitâque domum perfundi luce supernam :
 Succusumque chaos, vitrei & plaga maxima cœli
 Mugit, hanc autor rerum ac suprema potestas
 Miscuerat tonitru mentem excepturus amico
 Et vultus habitu remeantem & cordis ovatu.

Non secus ac natum, fratres carique parentes
 Prospera si multisquem jam volventibus annis
 Lux reducem reddat, certant hinc oscula iidem
 Præripere, hinc illi lætantur & atria circum.

Hoc mæstam quicumq; modo dirumpere lucem
 Novit, & immensi spacium possedit Olympi
 Omnibus à numeris, omnique ex asse beatum.
 Censemus solidè, humanâ nec lege creatum.
 Sidera sic migrent, sic scandant æthera manes,

Quàm bene, quàm optato felix in littore puppis,
 Constitit acta salo, durisque exercita Coris
 HENRICI tandem, emensi quodcumq; pericli est,
 Seu Scyllæ fremitus, seu formidata Charybdis,
 Aut scopuli infames torva Acroceraunia visu,
 Obstiterint; patri rerum, & tibi maxime Jhova
 Vota coronatus jam solvit debita vector.

Sumpta anima est longè super aurea sydera, longè
 Auroræ thalamos supra, & laquearia mundi
 Ardua; ceu vastus, cursuque exercitus amnis,
 Seu pater Euphrates, seu latè extensus Itargis,
 Oceano invento manet, & non labitur ultrà;

Haut secus illa diu & multum jactata residit
 Cœlo, & retrorsis damnat succedere plantis.

Jam visu proprium naturæ addiscere fontem;
 Æternum astrorum Regem, sæclique parentem,
 Sancte potes, potes HENRICE, en exercitus omnis
 Cœlorum, aërias equitantiaque agmina nubes
 Aligerûm, tete Capitoli in sedereponunt,
 Suppeditantque auro insignem, gemmisque coronam.,

Atque

W. T. M. J. (1)

ULB Halle 3
004 527 771

f
TA → OL

mit M, 27, 28 verknüpft

VD 18

VD 18
VD 17

19

MANES RUTHENICI
Sive
 OBITUS
Illustris ac Generosissimi DOMINI,
DN. HENRICI
 Jun. & h. t. Senioris
 RUTHENI,

Dni. à Plavia, Dynastæ Graitziæ, Cra-
 nichfeldi, Geræ, Schlaizæ, & Lobenstein, &c.
 S. Cæsareæ Majestati à Consiliis &c.

Inter ceteras ingentes virtutes Musarum Patroni
incomparabilis,

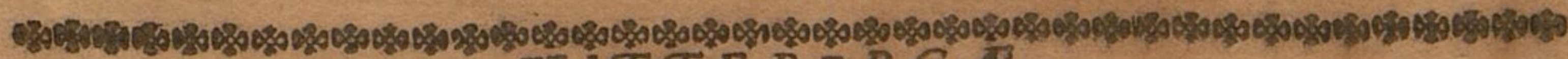
III Non. Xb. Anni clō lōC XXXV. in.
 arce ad Elystrum Dominicâ accidit,

In celeberrimâ Wittebergensium Academiâ VII^a Iduum
Februarii 1636. cum pridie Non. ante Geræ magnificentissimis exe-
quis peractum esset funus,

Ad
 Amplissimum Patrum Academicorum
 confessum

In Auditorio Majori decantatus ac deploratus,
 Ab

JOHANNENOLLIO Torgensi.

WITTEBERGÆ,
 Typis JOHANNIS CHRISTOPHORI Siegel.

ANNO MDCXXXVI.

